

Naše biblijsko čudo

Nakon dva mjeseca hodanja već su bili zaručeni i spremni na čak troje djece. No sudbina je htjela drukčije. Urednica na HRT-u Petra Pajdaković i njezin suprug fotograf Tomislav Šebek godinama su pokušavali začeti dijete, te na kraju odustali i odlučili posvojiti mališana. Baš kad im je to uspjelo, sudbina je ponovo upetljala svoje prste...

BOG U SRCE NE STAVLJA ŽELJE KOJE NE MOŽE OSTVARITI

Odmalena sam govorila da ću jednog dana imati troje djece, od kojih će jedno biti posvojeno – ne znam razumski zašto, ali ta je želja nekako prirodno bila u mom srcu. Kada sam upoznala Tomislava, brzo smo ustanovili da se u tome potpuno slažemo. Sve je bilo vrlo jasno odmah na početku: zaručili smo se nakon dva mjeseca hodanja, počeli živjeti zajedno i nakon vjenčanja odlučili odmah proširiti svoju obitelj. No kako su prolazili mjeseci, pa godina i više, a ništa se nije događalo, krenuli smo na pretrage i suočili se s razočaranjem – prema našim medicinskim nalazima mogućnost prirodne trudnoće bila je gotovo na nuli, odnosno kako nam je rekao specijalist za plodnost: „Trebam biblijsko čudo.“ Isprva mi se bilo teško suočiti sa stvarnošću, ali me utješio moj tata koji mi je ponavljao: „Bog u srce ne stavlja želje koje ne može ostvariti.“ Na kraju sam to dosta brzo prihvatila, sretna što živimo u doba kad je

medicina toliko napredovala da nam može pomoći ostvariti želju za roditeljstvom. Odmah sam htjela krenuti u postupke, ali mom je mužu sve to malo teže palo. Čekaj malo, pusti još koji mjesec, možda se čudo ipak dogodi, treba mi vremena da sve to prihvatim... govorio mi je. Nakon toga su slijedili pokušaji oplodnje, moja operacija, jedna trudnoća koja je završila spontanim pobačajem i standardni psihološki usponi i padovi nadanja i plakanja. U svemu tome puno mi je pomagalo društvo drugih žena sa sličnim sudbinama okupljenih oko udruge Roda i na Rodinu forumu. Nakon svakog neuspjeha trebalo mi je nekoliko mjeseci da dođem k sebi i odlučim da želim nastaviti dalje. I baš kad sam ponovo htjela krenuti na još jedan IVF, dolazi velik udarac: Milinovićev zakon o potpomognutoj oplodnji. Što sad? Moje tijelo jako reagira na hormonalni stimulans, svaki sam put u opasnosti od hiperstimulacije jajnika, dobijem velik broj jajnih stanica – koje će mi netko sad bacati u smeće. Odlučila sam da ne želim na postupak pod tim uvjetima, razmišljala o odlasku u Sloveniju, Češku... A sve više javljao se neki tihi glasić koji mi je govorio: A što je s onom željom za posvojenim djetetom? Nagovorila sam muža da pošaljemo molbu za obradu našem centru za socijalnu skrb, misleći kako cijeli postupak ionako dugo traje, a tko zna što se sve može promijeniti u međuvremenu. Razgovarali smo sa svojim majkama, budućim bakama, bratom i sestrom, prijateljima... svi su nam dali golemu podršku. Bez toga sigurno ne bismo krenuli u cijelu priču; željeli smo znati da će naše dijete biti prihvaćeno od svih. U široj okolini čuli smo i drugačije reakcije: „Ma nemojte, što će vam to, ne znate kakvi su to geni...“ Ne možemo vjerovati da još uvijek puno ljudi ima takve predrasude. Predali smo molbu, prošli cijelu šestomjesečnu obradu, dobili pozitivno mišljenje – i sad je trebalo krenuti u potragu za djetetom. Nismo imali puno želja, jedini

nam je uvjet bio da je dijete zdravo i da nije starije od tri godine (s obzirom na naše rane 30-e). Šaljemo pisma, zivkamo... Ništa... Teško je pronaći motivaciju, prolazili su tjedni u kojima uopće nismo bili aktivni, gdje god smo pokušavali, odgovarali su nam da djece nema. U međuvremenu smo se prijavili u Školice za posvajatelje koju vodi udruga Na drugi način jer smo od nekih bivših polaznika čuli vrlo pozitivna iskustva. Nakon godinu dana nazvali su nas da ima mjesta u Školici. Super, krećemo! Mislili smo da će nam možda to donijeti novi entuzijizam. Tako smo upoznali Mirjanu i Vlastu, voditeljice Školice, dvije predivne žene koje se jedine u Hrvatskoj bave pitanjima potencijalnih posvojitelja na stručan način.

Kroz 12 radionica saznali smo puno toga: razvojne faze, probleme tipične za posvojenu djecu, izazove za roditelje, komunikacijske tehnike, konkretne primjere kako se postaviti u pojedinoj situaciji. Dolazili su nam i roditelji koji su već posvojili, nesebično dijelili s nama svoja iskustva. Nije to bila samo škola za posvajanje, to je bila škola roditeljstva, škola korisna za život općenito. U razgovoru s drugim parovima i samcima sa Školice zaključili smo da postoji potreba za nekom udrugom koja bi pružala potporu svima koji prolaze to što i mi, ali i educirala stručnjake koji u vrtićima, školama i drugim ustanovama rade s posvojenom djecom. U siječnju 2011. osnovali smo udrugu Adopta. U međuvremenu je jedan par sa Školice posvojio dijete, nekoliko tjedana kasnije još jedan par, a mi smo ohrabreni cijelom pozitivnom energijom uporno zvali centre. Jedan dan dolazim doma s posla i Tomislav mi kaže: „Sjedi, moram ti nešto reći. Danas su mi tu i tu rekli da imaju dječaka od tri godine.“ Pravila sam se cool, pokušavajući se sjetiti svih uputa koje smo čuli u Školici o tome što treba pitati o djetetu, ispitivala muža je li sve saznao. Dogovorili smo se da ćemo sutradan centru javiti da smo zainteresirani i tražiti razgovor. Otišli smo tamo, priča je

**'Nama se moralo
dogoditi čudo od
Martina, kako bi
se dogodilo čudo
ove prirodne
trudnoće'**

ADOPTA - UDRUGA ZA POTPORU POSVAJANJU
 ŠOŠTARIĆEVA 4, ZAGREB WWW.ADOPTA.HR
INFO@ADOPTA.HR

zvučala super... Sjeli smo na kavu, pogledali se i briznuli oboje u plač. Pa mi ćemo stvarno postati mama i tata! Dane prije upoznavanja Martina skupljali smo dodatne papire, bili smo uzbuđeni, zamišljali smo kakvo će naše dijete biti... Čula sam puno priča o tome kako su se posvojitelji zaljubili na prvi pogled u svoje dijete. Došli smo u posjet kod udomitelja – i ja sam se ukočila: gledam ga i vidim dragog malog dječaka, ali meni je to nepoznato dijete. Nema osjećaja, samo međusobna znatiželja.

Odluka se donosi razumom, ne srcem. Mislim da su sve te priče ipak navela moja očekivanja na neki krivi put, ali nisam imala razloga protiv posvojenja – uvjeravala sam se da je ljubav nešto što raste. Počeli smo s druženjima, zajedničkim vikendima i bilo nam je prekrasno skupa. Svaki put kad smo dolazili, Martin se sve više veselio. Konačno je osvanuo dan kad je rješenje o posvojenju postalo pravomoćno: možemo ga voditi kući. Svekruva je oblijepila vrata stana balonima i velikim natpisom: „Dobro došao Martin!“

Plakala sam. Odlučili smo da će posvojiteljski (roditeljski) dopust uzeti muž jer mu je to bilo lakše uskladiti s poslom. Otišli smo na prvi zajednički morski vikend, polako Martina upoznali s prijateljima i širom obitelji. Martin uživa, iako smo primjećivali da je još vrlo nesiguran i da ima puno strahova. Razmišljali smo što je sve to malo dijete prošlo i izgubilo u manje od tri godine svog života – i naoružavamo se strpljenjem.

Nije bilo lako, bilo je dana u kojima smo jedva čekali večer i odlazak na spavanje, svima nam je bilo potrebno puno energije i ljubavi, a muž i ja smo se osjećali kao u nekom filmu. Stigao je i godišnji odmor, otišli smo na more i nakon nekoliko dana počelo mi se činiti da sam trudna. Napravila sam test i odmah je bio pozitivan. Šok! Odjednom sam bila i presretna i prestravljena. Kako ću ja sad sve to odjednom, zašto trudnoća baš sad? Ipak, sreća je vrlo brzo zamijenila svaki strah. Nismo željeli nikome reći dok ne prođe neko vrijeme, čekali smo i s prvim pregledom, puštali da vijest o bebi prvo sjedne u naša srca.

I mi smo već čuli priče o parovima koji su posvojili pa nakon toga dobili i biološko dijete, ali ovo je stvarno čudo. I medicinsko čudo i duhovno čudo. S trudnoćom je sve školski, ne može bolje, nemam mučnine, tegobe, bolove, ništa... Osjećam se fenomenalno. Pričamo Martinu o bebi, on to super prihvata, priželjkuje sekundu. Kad smo saznali da je braco, postao je malo ljubomoran, nekoliko tjedana nije želio ni čuti za bebu, ljutio se na mene, tražio dodatnu pažnju... Ja sam ga uvjerala da će braco biti mali i da će ga on svemu naučiti i u svemu mi pomagati, pa se polako uživio u ulogu velikog brata i sve mi više ljubi trbuh. Braco nam stiže za manje od dva mjeseca pa svi zajedno sudjelujemo u pripremama. Više nema nikakvih strahova, priželjkujem prirodni porođaj i veselim se svakom pokretu u trbuhu. Približava se Božić i razmišljam kako bih reagirala da mi je netko prije godinu dana rekao da ću ovaj Božić dočekati s dvoje djece. Vjerojatno bih mu rekla da je lud. Ali onda se sjetim što mi je moj tata, koji je u međuvremenu preminuo, govorio o Bogu i željama srca. I stvarno, Bog u srce ne stavlja želje koje ne može ostvariti.

MALI, MOŽEMO LI MI TO?

Petra i ja prilično smo brzo složili nacrt našeg zajedništva. Nije bilo puno oklijevanja, ja sam Petru zaprosio nakon dva mjeseca hodanja jer sam bio sasvim siguran da je to žena s kojom želim provesti život i koju smatram budućom majkom svoje djece i sjećam se kako smo brzo zajedno zaključili da želimo obitelj uz otprilike troje djece. Racionalan pristup: sve što želiš, možeš i postići, važna je samo ljudska odluka.

Odrastao sam u Njemačkoj. Kroz djetinjstvo imao sam podosta prijatelja koji su sami bili posvojeni ili su imali posvojenju braću i sestre. Sjećam se da sam na to gledao s puno poštovanja, ali u stilu „Da, posvajanje je lijepa stvar. Kad dobiješ svojih dvoje djece i imaš puno životnog iskustva i imaš dovoljno veliku kuću, onda još posvojiš neko dijete koje nema svoje roditelje i to je idealan tijek“. No

kako to biva, život je ono što se dogodi dok mi pravimo drugačije planove.

Koliko me čvrsto držala ta vizija da prvo treba imati svoju biološku djecu i da je posvajanje nešto što je daleko u budućnosti, u magli mogućih budućih događaja, shvatio sam kad sam vidio crno na bijelo vrlo loš nalaz svojih reproduktivnih sposobnosti. Naime, dvije godine smo već bili u braku i nije nam se „dogodila“ trudnoća koju smo, naravno, predvidjeli. U startu sam bio loše raspoložen da uopće idem izvaditi nalaz, a kad sam dobio prijevod riječi oligozoospermije i saznao od profesora u Petrovoj da Petri i meni treba „biblijsko čudo“ da prirodnom putem dobijemo dijete, to sam vrlo loše prihvatio. Danas priznajem da sam u svakoj od faza koja nam je predstojala u postupku umjetne oplodnje uvijek iznova tražio od Petre vremensku odgodu: 'Ajde da pričekamo Novu godinu, 'Ajde da pričekamo jesen. Ne zbog nekih etičkih razloga, nego je to bila neka glupa muška taština. Koliko god je Petra tražila načina da dobijemo dijete – prvo umjetnom oplodnjom, kasnije opcijom posvajanja – ja sam više navijao za ono prirodno čudo koje sam potihlo još uvijek očekivao.

Prvi termin za umjetnu oplodnju nismo mogli iskoristiti. Dogodila se tragedija u obitelji i bili su loši vanjski faktori. Drugi termin za umjetnu oplodnju smo iskoristili, ali je Petra to loše podnijela. Jedna prirodna trudnoća završila je spontano, nažalost, i uz veliku početnu radost donijela je i veliku tugu. Dogodio se onaj katastrofalan novi zakon o umjetnoj oplodnji i to nam je uzelo zadnju volju da ponovo pokušamo s IVF-om. Nekako se opcija posvajanja „nametala“ sve više, a ja sam opet oklijevao. Opet sam tražio odgodu od Petre. Iskreno, sad se umjesto povrijeđene muške taštine javljao strah: jesam li ja dovoljno jaka osoba da odgojim nečije tuđe dijete – barem bih danas taj svoj strah tako definirao. I neka frustracija prema životu, jer ipak sam ja to drugačije predviđao, a iz

inata sada već pristupiti posvajanju (a ne nakon svojih dvoje biološke djece, jer je takav bio moj plan)... Ne, s tim se ne mogu pomiriti, mislio sam.

Dosta mrzovoljan i bez iskrene želje da stvarno dobijemo dijete na posvajanje, ali da to iskreno, pa i sebi, tada priznam, krenuli smo u postupak u svojem centru za socijalnu skrb. Naime, za razliku od bioloških roditelja koje nitko ništa ne pita, potencijalni posvojitelji moraju biti idealni građani: financijski stabilno stojeći, uz riješene stambene uvjete, psihički i fizički u najboljem izdanju, uz dvoje svjedoka koji se moraju pojaviti u centru i svjedočiti (jedan svjedok za Petru, jedan za mene) da mi jesmo zbilja tako krasni kakvi pokušavamo ispasti u njihovim testovima. I dobro, nakon šest mjeseci dobili smo potpis i pečat ispod rješenja da sada službeno od mjerodavnih državnih institucija možemo tražiti dijete na posvajanje.

Da, tako je. Sada treba proaktivno krenuti u potragu za djetetom! Ne postoji centralni registar koji bi nas stavio na neku listu čekanja. Sad treba pisati svih osamdeset centara za socijalnu skrb u Republici Hrvatskoj da Petra i Tomi službeno žele posvojiti dijete. Pa izvršiti follow-up pozive. „Dobar dan! Jeste dobili naš dopis iz siječnja? Imate li neko dijete? Aha, niste već tri godine imali dijete za posvajanje. Hvala, 'đenja!“ I tako redom zovemo centre kako ih imamo na svom abecednom popisu centara za socijalnu skrb. Šaljemo ponovno pisma. Zovemo drugi, treći put centre. Oslušujemo prijatelje i pratimo forume gdje bi neki centar mogao imati dijete. Jer, kao mi, to čini još 2000 potencijalnih posvojitelja, a godišnje dobije čiste papire za posvajanje tek stotinjak djece. Prilično kompetitivna situacija.

I tako, opet nakon nekoliko mjeseci, skupio sam volju i hrabrosti i okrenuo broj jednog centra u očekivanju negativnog odgovora. Međutim, gospođa mi je rekla: „Da. Imamo dijete. Jedan dečko od tri godine.“ Oh, shit, mislim si, sad je ozbiljno. Nakon što smo Petra

i ja popričali, nazvao sam drugi dan kako bih saznao detalje. Priča se činila ok. Dogovorili smo sastanak u dotičnom centru za socijalnu skrb. Priča je i dalje zvučala dobro. Petra i ja smo nakon toga najprije otišli u neki obližnji shopping centar na kavu – da nam se dojmovi slegnu. Napisao sam komentar taj dan: „Kupili prvu igračku za M.“ Plakali smo oboje – jer našeg smo Martina trebali sljedećeg vikenda upoznati. Ajme majko, koje li čudne situacije: dođeš u kuću udomitelja gdje je Martin do tada živio i upoznajete dijete s kojim ćeš, vrlo vjerojatno, provesti cijeli svoj život. Biti mu roditelj, odgajatelj, prijatelj, neprijatelj (kad dođe pubertet, naravno). Toliko emocija odjednom, ajde ti sad budi racionalan. Ajde ti sad budi faca i reci: „Da, uzimamo ga!“ Ili budi faca i reci: „Ne, nećemo ga uzeti, zbog tog-i-tog razloga“. Pa kakav bi to i mogao biti razlog odbiti malog dečka od skoro tri godine koji ti se smiješi već na prvom susretu?!

S ponosom danas mogu tvrditi da sam ja hrabro došao na naše prvo upoznavanje. Petru je bilo malo frka, neka to cijeli svijet zna. Ali ja sam neke svoje frke tada riješio. Ovo zvuči kao iz neke loše sapunice, ali doslovno se ovo dogodilo: ja sam Martina već na prvom susretu duboko pogledao u njegove čokoladne oči i pitao ga telepatski Mali, možemo li mi to? On me samo mirno pogledao i rekao: Ne brini se, takav je plan. Koja patetika, ali to se zbilja tako dogodilo. Nama se moralo dogoditi čudo od Martina, taj mali trogodišnji uragan koji nam je uletio u život, kako bi se dogodilo čudo ove prirodne trudnoće, u to sam duboko uvjeren. Što je najsmješnije, ta opcija da imamo svoje biološko dijete postala je potpuno nebitna. Još se čujem kako govorim prijatelju: „Da, sad smo Martina posvojili, to je super, za dvije-tri godine još posvojimo jedno dijete – i to je onda to.“ Čak sam se malo i rugao svima koji su prolazili neprospavane noći uz tek rođenu bebu misleći: He-he, to smo mi preskočili. Eto, ipak nismo. **M&B**

